

Волошина Г.Ю.,
слухач магістратури ДДУВС,
навч. група М-ДР-921

Науковий керівник:
Боняк В.О.,
завідувач кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

31 березня 2019 року в Україні відбулися чергові вибори Президента України. До проведення цього заходу були залучені співробітники Національної поліції з різних регіонів держави. Звісно, адже поліція відіграє надзвичайно важливу роль в сприянні проведенню виборів. Будучи найбільш помітним вираженням державної влади, вона своїми діями повинна демонструвати прихильність держави дотриманню принципів верховенства права і захисту основоположних прав і свобод. Поліція зобов'язана захищати учасників виборів, дозволяючи їм вільно висловлювати свої погляди в межах видимості і чутності аудиторії, до якої вони хочуть звернутись.

До основних принципів, якими у своїй діяльності користуються поліцейські, слід віднести:

- верховенство права (ст. 6 Закону України "Про Національну поліцію");

- дотримання прав і свобод людини (ст. 7 Закону України "Про Національну поліцію"). Відповідно до цього принципу, людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави;

- законність (ст. 8 Закону України "Про Національну поліцію") – поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України;

- відкритість та прозорість (ст. 9 Закону України "Про Національну поліцію") [1].

Слід зазначити, що поліція у своїй діяльності неухильно дотримується політичної нейтральності та діє виключно в рамках своїх повноважень, дане положення закріплене у ст. 10 "Політична нейтральність" Закону України "Про Національну поліцію" та свідчить про те, що поліцейські у своїй діяльності є незалежними від рішень, заяв чи позицій політичних партій та гро-

мадських об'єднань, а також вони повинні забезпечувати захист населення незалежно від політичних виконань.

Ми розглянули основні принципи діяльності поліцейського під час виборів, а тепер хотілось би висвітлити питання основних повноважень співробітників поліції під час забезпечення правопорядку під час виборів.

В Законі України "Про Національну поліцію", а саме в ст. 23 визначено перелік основних повноважень поліцейських. Акцентуємо увагу на найбільш важливих із них, які на нашу думку, включно є актуальними і під час проведення виборів, а саме:

- вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення (п. 3);

- вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення (п. 4);

- здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події (п. 5);

- вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях (п. 10);

- здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони (п. 19);

- залучення для проведення виконавчих дій працівників поліції здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень, а також для подолання наслідків масштабних аварій чи інших масштабних надзвичайних ситуацій (п. 27) [1].

Так, відповідно до останнього пункту, 06.03.2019 року Центральною виборчою комісією України була прийнята постанова №494 "Про звернення щодо необхідності забезпечення законності та правопорядку під час виборчого процесу чергових виборів Президента України 31 березня 2019 року", в якій було наголошено на можливості звернення у цей період до Національної поліції України з метою вжиття вичерпних заходів щодо забезпечення законності та правопорядку під час чергових виборів Президента України 31 березня 2019 року [2].

Також у своїй діяльності під час забезпечення правопорядку у період виборів працівники Національної поліції керуються Законом України "Про вибори Президента України", а саме ст. 39 («Матеріально-технічне забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України»). У цьому

приписі зазначено, що органи Національної поліції зобов'язані не пізніше як за вісім днів до дня виборів забезпечити цілодобову охорону приміщень окружних виборчих комісій, а також у разі необхідності, за зверненням Центральної виборчої комісії, – органів ведення Державного реєстру виборців; ст. 73 «Порядок передачі виборчих бюлетенів виборчим комісіям», в якій п.2 зазначено, що сейф (металева шафа або окрема кімната) постійно (до передачі виборчих бюлетенів дільничним виборчим комісіям) перебуває під охороною поліцейського; у п. 9 вказано, що члени дільничної виборчої комісії транспортують отримані виборчі бюлетені до приміщення дільничної виборчої комісії у супроводі поліцейського, на якого покладається обов'язок охорони; пунктом 11 цієї ж статті – те, що виборчі бюлетені зберігаються у приміщенні дільничної виборчої комісії в закритому сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні комісії та печатки комісії і постійно (до дня голосування) перебуває під охороною поліцейського [3].

Ст. 81 Закону України "Про вибори Президента України" (порядок транспортування і передачі документів до окружної виборчої комісії) визначає, що транспортування документів здійснюється головою дільничної виборчої комісії або заступником голови та іншими двома членами цієї комісії під охороною у супроводі поліцейських, а в разі необхідності, за зверненням Центральної виборчої комісії, і співробітників Служби безпеки України [3].

Підсумовуючи вище викладене, ми можемо стверджувати, що правовими засадами, якими керується поліцейський під час забезпечення порядку під час виборів є Конституція України, Закон України "Про Національну поліцію", Закон України "Про вибори Президента України" та постанова Центральної виборчої комісії "Про звернення щодо необхідності забезпечення законності та правопорядку під час виборчого процесу чергових виборів Президента України 31 березня 2019 року".

---

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379

2. Про звернення щодо необхідності забезпечення законності та правопорядку під час виборчого процесу чергових виборів Президента України 31 березня 2019 року: Постанова Центральної виборчої комісії від 6 березня 2019 року № 494. URL : <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 21.10.2019).

3. Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 22.10.2019)